

КОМЕНТАРІ ДО ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ ПРОЕКТУ ЛІБЕРАЛЬНОГО ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

(пропонується запровадити з 1 січня 2019 року)

Асоціація платників податків України прикладає максимум зусиль на захист прав платників податків – членів Асоціації, яких понад 6500 представлених в усіх без винятку областях України та у місті Києві.

Прошло вже більше року як Асоціація платників податків України анонсувала проект ліберального Податкового кодексу України, покликаною забезпечити гідні умови для становлення та пріоритетного розвитку національного підприємництва та розквіту нашої держави.

Перша презентація законопроекту відбулася під час проведення масштабного бізнес-форуму «УКРАЇНА LEVEL UP – 2016» 23 листопада 2016 року.

За період з 8 грудня 2016 року по 21 квітня 2017 року, авторський колектив здійснив Всеукраїнський тур з широкого обговорення проекту ліберального Податкового кодексу України з українським бізнесом, під час якого проведено численні зустрічі та круглі столи з представниками влади, бізнесу, громадських організацій та науковцями. Розробники Проекту провели 19 круглих столів у 15 областях України.

Весь процес обговорення законодавчих змін переконав нас у правильності рішення щодо необхідності прийняття єдиного системного документа, який допоможе розпочати в державі процес реінвестування у власне виробництво і тим самим розвивати вітчизняний бізнес.

На сьогоднішній день це вже зовсім інший документ, ніж той, який був представлений восени 2016 року. Ми вислуховували кожного хто був

небайдужим, - хто надавав раціональні пропозиції і обґрунтовані зауваження та враховували їх – коригуючи, змінюючи та удосконалюючи Проект.

Сьогодні цей документ не є продуктом Асоціації платників податків України. Завдяки конструктивним зустрічам та спілкуванням з українським бізнесом Проект змінений більш як на 80%.

Безумовно, що прийняття лише одного ліберального Податкового кодексу недостатньо для розвитку економіки в Україні. Необхідно проводити комплексну політику реформування, зокрема: вносити відповідні зміни до Митного, Кримінально-процесуального, Адміністративного кодексів, здійснювати реформування у сфері соціального захисту та соціального забезпечення, судової системи, невідкладно створити Службу фінансових розслідувань, концепцію якої Асоціація публічно і послідовно пропонуємо вже понад двох років.

За період здобуття незалежності з України було виведено більше 100 млрд. доларів США. Ми переконані в тому, що лібералізація податкового законодавства, де буде податок на виведений капітал і одноразове нульове декларування, дасть можливість вивести економіку України з «тіні». Такий крок допоможе нам почати процес реінвестування у власне виробництво і, таким чином, розвивати вітчизняний бізнес.

Зміни у податковій системі - це питання двох сторін. З одного боку підприємцям треба створити такі умови, щоб вони навіть не думали про податки, а адміністрування було максимально простим і прозорим. З іншого боку, органам влади треба наповнювати бюджет. Зацікавленість у розвитку бізнесу з обох сторін є запорукою майбутнього України.

Основні положення проекту ліберального Податкового кодексу України, базуються на вимогах сьогодення, згідно з якими податкова система України має бути гнучкою і швидко реагувати на зміни в суспільстві і економіці.

1. Замість існуючих на сьогодні 13 податків пропонується залишити 9 податків, а саме:

5 загальнодержавних податків:

- податок на виведений капітал;
- податок на додану вартість;
- податок на доходи фізичних осіб;
- акцизний податок;

платежі за використання природних ресурсів (плата за користування надрами для видобування корисних копалин; плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних із використанням корисних копалин;

плата за використання водних ресурсів).

4 місцевих:

- податок на нерухомість;
- плата за землю;
- сільськогосподарський податок;

податок з фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб зі статусом мікробізнесу та малого бізнесу.

2. Податок на виведений капітал

Асоціацією підтримано проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал», яким пропонується замінити податок на прибуток підприємств податком на виведений капітал. Податок на виведений капітал дозволить показувати реальний прибуток, реальну звітність, зупинити відтік капіталу, оздоровити економіку країни.

3. Трансфертне ціноутворення

Асоціацією враховані зміни та доповнення до проекту ЛПКУ, які запропоновані Асоціацією «Біржові та електронні майданчики» та ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ Україна», що дозволить:

1) ввести в правове поле здійснення на біржах операцій з форвардними контрактами, що сьогодні і так має місце на товарних і фондових біржах, але не називаються такими;

крім всього, такий підхід відповідає загальносвітовій практиці та рекомендаціям G20, які знайшли відображення в нормативних актах ЄС, щодо яких Україна взяла на себе зобов'язання з імплементації (на виконання Угоди про асоціацію з ЄС), з метою забезпечення прозорості (у тому числі, і з ціноутворення) на ринку позабіржових деривативів через стимулювання (зобов'язання) суб'єктів господарювання щодо їх укладання на біржах із здійсненням клірингу за ними;

2) у відповідності до світової практики встановити критерії до вітчизняних бірж, біржові котирування яких (і, відповідно, ціни за договорами, укладеними на таких біржах) будуть визнаватися звичайними в цілях оподаткування, що сприятиме встановленню більш чіткого репрезентативного та релевантного діапазону цін при перевірках і спрощенню перевірок бізнесу, який працює через такі біржі та/або в межах біржових котирувань таких бірж;

крім того, такий підхід дозволить значно знизити зловживання, що мають місце на «кишенькових» біржах, що, знову ж таки, сприятиме підвищенню рівня прозорих ринкових умов конкуренції та підвищенню ефективності діяльності «білого» бізнесу;

3) привести визнання звичайної ціни за форвардним контрактом та іншими деривативами (та договорами, укладеними на умовах деривативів) у відповідність до умов такої операції;

крім того, використовувати широкий спектр деривативів з формульним ціноутворенням, що є на сьогодні основними операціями і в Україні, і в світі при укладанні таких деривативів суб'єктами реального сектору економіки, наприклад, як форвард (чи договір, укладений на форвардних умовах – з відстрочкою платежу/поставки), за якими передбачається поставка товарів;

4) визначати коректно види договорів (деривативів), діапазон цін і період (!) для аналізу ціни за контрольованою операцією в залежності від умов визначення (розрахунку/корегування) ціни, зазначених в договорі (деривативі) зокрема, коли ціна у договорі (деривативі) не є фіксованою, і виконання

зобов'язань за ним відбувається не за ціною, що була зазначена на день укладення договору (деривативу), а за формулою чи у прив'язці до того чи іншого ринкового бенчмарку;

5) також застосовувати для порівняння біржові котирування вітчизняних бірж, які є відображенням внутрішньої кон'юнктури на товари з певними характеристиками та/або умовами поставками тощо, відмінними від специфікацій ф'ючерсних та опціонних контрактів світових бірж;

нова норма: База оподаткування юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців при укладанні деривативів з метою хеджування

б) здійснювати бізнесу операції з деривативами з метою повноцінного хеджування фінансових ризиків (рівня дохідності), і зокрема, не накопичувати збитки за варіаційною маржею (в разі, якщо вона від'ємна) при щоденній процедурі на біржі mark-to-market - «приведення ціни по-ринку», а відносити такі збитки до збитків, пов'язаних з операцією, щодо якої здійснюється хеджування, як, відповідно, вчиняти і з прибутками;

7) отримувати бізнесу позичкові кошти під нижчі відсотки;

8) банківському сектору – отримати надійних позичальників в особі бізнесу.

4. Податок на доходи фізичних осіб

Одним із ключових моментів проекту Податкового кодексу України, з метою комплексного зменшення податкового навантаження на фонд оплати праці, детінізації заробітної плати та легалізації трудових відносин, є об'єднання податку на доходи фізичних осіб і єдиного соціального внесок в один податок - **податок на доходи фізичних осіб зі встановленням єдиної його ставки з 2021 року у розмірі 20%**.

(Згідно діючого законодавства загальна ставка оподаткування фонду оплати праці становить 41,5 %).

Запропонована концепція є зваженою, і тому має поступове її впровадження, в результаті чого передбачається зменшення ставки та встановлення з **01 січня 2021 року єдиної ставки податку на доходи фізичних осіб у розмірі 20%** щодо доходів у вигляді заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат та доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність.

Тимчасово, у період з **1 січня 2019 року по 31 грудня 2019 року**, ставка податку на доходи фізичних осіб встановлюється у **розмірі 32 %**.

Протягом даного періоду податок щодо доходів у формі заробітної плати та доходів у вигляді винагороди за цивільно-правовими договорами за виконання робіт (надання послуг) осіб нараховуватиметься, утримуватиметься та сплачуватиметься (перераховуватиметься) наступним чином:

18 % за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі;

14 % податковим агентом (роботодавцем) і за його рахунок.

Тимчасово, у період з **1 січня 2020 року по 31 грудня 2020 року**, ставка податку на доходи фізичних осіб встановлюється у **розмірі 28 %**.

Протягом даного періоду податок щодо доходів у формі заробітної плати та доходів у вигляді винагороди за цивільно-правовими договорами за виконання робіт (надання послуг) осіб нараховуватиметься, утримуватиметься та сплачуватиметься (перераховуватиметься) наступним чином:

18 % за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі;

10 % податковим агентом (роботодавцем) і за його рахунок.

На період з **01.01.2021 року** ставка податку на доходи фізичних осіб встановлюється у розмірі **20 %** (сплачується податковим агентом за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі).

Пропорції розподілу об'єднаного податку на доходи фізичних осіб, починаючи з 2019 року встановлюватимуться на базі макро- та мікроекономічних показників бюджету відповідного року.

З метою спрощення адміністрування податку пропонується змінити порядок обчислення та підстави надання діючої податкової соціальної пільги трансформувавши її у податкову соціальну пільгу.

Податкова соціальна знижка – зменшення загального річного оподаткованого доходу у вигляді заробітної плати платника податку, який:

- - є інвалідом I або II групи, у тому числі з дитинства;
- - утримує дитину-інваліда віком до 18 років;
- - утримує двох чи більше дітей, в тому числі дитину - інваліда, віком до 18 років, - у розрахунку на кожну дитину;
- - є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем) або опікуном, піклувальником - у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років,

на 12 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року. Граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної знижки одному з батьків, визначатиметься як добуток 24 розмірів мінімальної заробітної плати в розрахунку на рік та відповідної кількості дітей.

*Діюче законодавство передбачає у 2018 році податкову соціальну пільгу в розмірі 881 грн., тобто 159 грн. у розрахунку на місяць (881 грн. * 18% ПДФО), а граничний розмір доходу, що дає право на застосування такої податкової соціальної пільги визначає шляхом застосування коефіцієнту 1,4 до розміру прожиткового мінімуму діючого для працездатної особи та встановлює його у 2018 році в розмірі не більше 2470 грн. у розрахунку на місяць (при цьому розмір мінімальної заробітної плати у 2018 році є значно більшим - 3723 грн.)*

Крім того, продовжено дію **спеціальної податкової знижки** – права будь-якого платника податків зменшити загальний річний оподатковуваний дохід у вигляді заробітної плати на документально підтверджену суму (вартість) витрат дозволених до включення до такої податкової знижки у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, зокрема: частини суми процентів за користування іпотечним житловим кредитом, суми витрат на здобуття середньої професійної або вищої освіти, суми витрат на лікування тощо.

З метою зниження податкового навантаження на пересічних громадян, забезпечення соціальної справедливості та зниження соціальної напруги в суспільстві, запропонований Проект передбачає: **звільнення від оподаткування суми пенсій** (включаючи суму їх індексації, нараховану відповідно до закону), щомісячного довічного грошового утримання, отримуваних платником податку з Пенсійного фонду України чи бюджету згідно із законом, **не залежно від їх розміру; звільнення від оподаткування стипендії** (включаючи суму її індексації, нараховану відповідно до закону), яка виплачується з бюджету учню, студенту, курсанту військових навчальних закладів, ординатору, аспіранту або ад'юнкту, **не залежно від її розміру; звільнення від оподаткування суму, що сплачується будь-якою юридичною або фізичною особою на користь вітчизняних вищих та професійно-технічних навчальних закладів за підготовку чи перепідготовку студента чи/або працівника, не залежно від їх розміру; звільнення від оподаткування таких пасивних доходів як проценти на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок тощо.**

5. Податок на додану вартість.

Зберігається класична система справляння податку на додану вартість із урахуванням особливостей системи електронного адміністрування податку.

Редакцією проекту Кодексу передбачаються збільшення з 1 000 000 гривень до 5 000 000 гривень обсягу оподатковуваних операцій з постачання товарів/послуг, при перевищенні якого суб'єкт господарювання зобов'язаний зареєструватися як платник податку на додану вартість у контролюючому органі за своїм місцезнаходженням.

Пропонуються наступні важливі нововведення для платників податків.

Право платника податку на бюджетне відшкодування не може бути поставлене в залежність від проведення або не проведення перевірок контрагентів до кінцевого продавця товарів (послуг).

Платник податків-покупець не повинен нести відповідальність за невиконання постачальником його зобов'язань по сплаті податку шляхом позбавлення покупця права податкового кредиту із застосуванням штрафних санкцій.

У разі виявлення контролюючим органом невиконання постачальником своїх обов'язків як платника податку на додану вартість, контролюючий орган за місцем обліку такого платника податків зобов'язаний вжити відповідні заходи щодо цього постачальника, з метою стягнення з нього належних платежів до Державного бюджету України.

Не дивлячись на те, що нормами нині діючої редакції Податкового кодексу України, передбачено, що податкова накладна є підставою для формування податкового кредиту, при практичному застосуванні цієї норми у платників податку виникають непорозуміння з контролюючими органами, які

поряд з наявністю податкової накладної вимагають підтвердження здійснення господарської діяльності контрагентом тощо.

З метою уникнення проблем при формуванні податкового кредиту, тим більше в умовах застосування системи електронного адміністрування податку на додану вартість, пропонується уточнити редакцію відповідної норми в проекті ліберального Податкового кодексу згідно з якою податкова накладна та/або розрахунок коригування, складені та зареєстровані в Єдиному реєстрі податкових накладних платником податку, який здійснює операції з постачання товарів/послуг, є для покупця таких товарів/послуг виключною підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту та не потребує додаткового підтвердження.

Проектом Кодексу передбачається, що жодні критерії ймовірної ризиковості не можуть бути підставою навіть для тимчасового блокування реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних та не допускається розірвання Договору про подання електронних документів.

Асоціація неодноразово у ЗМІ заявляла, що у разі прийняття ЛПКУ не виникли б питання сьогодення, а саме: можливості контролюючих органів здійснювати «ручне втручання» в Систему моніторингу оцінки ризиків.

Ми офіційно застерігаємо не тільки ДФС України, яким у проекті Порядку зупинення реєстрації податкових накладних доручено визначати Критерії ризиковості платника податку, критерії ризиковості здійснення операцій, перелік показників позитивної податкової історії платника податків, а і МФ України, яке буде їх погоджувати, врахувати те, що від того, якої якості будуть зазначені Критерії і як запрацює Система знову з 01 березня 2018 року, навіть в тестовому режимі, залежить повноцінне ведення господарської діяльності підприємств та їх сумлінне виконання обов'язків зі сплати податків до бюджету.

Тому пропонуємо наступне:

розроблений фахівцями ДФС України проект Критеріїв ризиковості платника податку, критерії ризиковості здійснення операцій, перелік показників позитивної податкової історії платника податків до їх погодження МФ України повинні пройти консультації з громадськістю, у формі публічного громадського обговорення. Вважаємо за доцільне, обов'язково запросити усі громадські організації, які приймали участь в їх обговоренні, надавали свої пропозиції, зауваження, в тому числі і до Моніторингового центру ДФС України, що дасть можливість звести до мінімуму блокування податкових накладних реального бізнесу в подальшому.

Також, вважаємо за доцільне:

з метою уникнення корупційних діянь, все ж таки обов'язково передбачити у Порядку відповідальність посадових (службових) осіб членів Комісії центрального рівня або особисто Голови Комісії за неприйняття в установлений термін (7 робочих днів) «іншого рішення про

реєстрацію або відмову в реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Реєстрі», бо це може призвести до того, що зупинені податкові накладні/розрахунки коригування Комісією регіонального рівня будуть реєструватися ДФС України в автоматичному режимі, а саме:

«Шкода, завдана неправомірними діями посадових (службових) осіб контролюючих органів, у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків, підлягає відшкодуванню в повному обсязі за рахунок коштів державного бюджету, з подальшим стягненням цієї суми з винних осіб – осіб контролюючих органів, неправомірними діями яких завдана така шкода, на підставі відповідного рішення суду», або здійснити відповідне посилення у проекті Порядку на норми пунктів 21.3, 21.4 Податкового Кодексу України.

Асоціація впевнена, що поліпшення підприємницького клімату в Україні та надійні партнерські відносини між владою і бізнесом будуть, коли кожна із сторін усвідомить наявність відповідальності за вчинені порушення: платник податку за невиконання свого обов'язку із сплати податків, а контролюючі органи - за вчинені неправомірні дії.

ВГО «Асоціація платників податків України», яка активно приймала участь в наданні своїх пропозицій, зауважень, в тому числі і до Моніторингового центру ДФС України, заявляє про свою готовність до конструктивної співпраці та участі у продовженні спільної роботи.

6. Акцизний податок

6.1. Проектом ліберального Податкового кодексу України пропонується не підвищувати ставки акцизного податку протягом наступних п'яти років, оскільки продовжується зростання податкового навантаження саме на фізичних осіб – кінцевих споживачів при відсутності відповідного зростання рівня оплати праці.

Одночасно розробники вважають доцільним знизити ставку акцизного податку на вина ігристі та вина газовані, встановивши її у розмірі **0,01 грн./л.**, оскільки підвищення ставок акцизного податку на виноробну продукцію ставить галузь у скрутне становище, призводить до зростання вартості кінцевого продукту та зниження конкурентоспроможності продукції, що негативно впливає на обсяги виробництва і реалізації продукції, скорочує надходження коштів до державного бюджету, зменшує прибутки виноробних підприємств, гальмує їх становлення та розвиток.

Фахівці АППУ вважають, якщо підвищення ставки акцизного податку на виноробну продукцію з додаванням спирту у деякій мірі обґрунтоване підвищенням ставки акцизного податку на спирт, то підвищення ставки акцизного податку на вина ігристі і газовані, при виробництві яких не використовується спирт, є зовсім необґрунтованим та таким, що нанесе збитки виробникам і автоматично підвищить вартість продукції, а це у свою чергу призведе до недоступності цих найбільш популярних напоїв для споживачів.

Крім того, у ряді країн-членів ЄС акцизний податок на вина (тихі, ігристі) не стягується зовсім та вважається дискримінаційним.

Директивою Ради 92/84/ЄЕС від 19.10.1992, положення якої необхідно імплементувати у податкове законодавство України відповідно до норм Директиви Ради 92/83/ЄЕС та ст.1 Директиви Ради 2008/118/ЄС, встановлено мінімальні ставки акцизів: на етиловий спирт – 550 євро з гектолітра чистого спирту; на звичайні та ігристі вина – 0 євро з гектолітра готового продукту; на пиво – 0,748 євро з гектолітра/градуса за шкалою Плато або 1,78 євро з гектолітра/градуса алкоголю готового продукту.

Необхідно зазначити, що чимало країн ЄС застосовує нульову ставку акцизу щодо вин.

На 1 січня 2015 р. така ставка була встановлена для звичайних (натуральних) вин у 15 країнах ЄС (Болгарії, Чехії, Німеччині, Греції, Іспанії, Хорватії, Італії, Кіпрі, Люксембурзі, Угорщині, Австрії, Португалії, Румунії, Словенії, Словаччині), а для ігристих – у 9 країнах (Болгарії, Греції, Іспанії, Хорватії, Італії, Кіпрі, Мальті, Португалії та Словенії).

Вина з цих країн необмежено заходять на ринок України, створюючи нерівні конкурентні умови вітчизняним виробникам.

6.2. Введення акцизного податку по операціях з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі окремих підакцизних товарів хоч і призвело до зростання доходів місцевих бюджетів, разом з тим є методологічно неправильним, оскільки призводить до подвійного оподаткування одним і тим же податком таких товарів.

Законом України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році" скасовано акцизний податок по операціях з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі пального.

Разом з тим, залишається об'єктом оподаткування цим податком інші товари.

З урахуванням вказаного, пропонується скасувати акцизний податок по операціях з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі всіх інших підакцизних товарів.

6.3. Починаючи з 2005 року виробники алкогольних напоїв та тютюнових виробів сплачують акцизний податок до Державного бюджету авансом. Тобто, не виробивши ще жодної пляшки, а тим паче не реалізувавши її, виробники вже зобов'язані сплатити авансом до державного бюджету акцизний податок у повному (100%) обсязі від майбутніх розмірів продажу. Без довідки про сплату акцизного податку неможливо придбати марки акцизного податку для виробництва.

Сплата акцизного податку при придбанні акцизних марок змушує виробників алкогольних напоїв та тютюнових виробів залучати додаткові кредитні ресурси, що негативно впливає на їх фінансовий стан. Щомісяця виробниками горілки до державного бюджету сплачується близько 500 млн грн. акцизного податку. Тож розміри залучених кредитних ресурсів та ставок

за ними не важно поррахувати. І це при тому, що роздрібна торговельна мережа розрахується за поставлену продукцію протягом 120 календарних днів.

З метою недопущення відволікання обігових коштів підприємств-виробників підакцизних товарів, скасовується авансова сплата акцизного податку платниками, що здійснюють реалізацію алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Передбачається, що **продаж марок акцизного податку вітчизняним виробникам алкогольних напоїв і тютюнових виробів проводиться на підставі довідок про сплату суми податку, яка розрахована за ставками на готову продукцію або про взяття на облік податкових векселів, авальованих банком, в яких зазначається сума акцизного податку, розрахована за ставками на готову продукцію, в підтвердження якої надано такий вексель.**

Крім того, з метою недопущення негативного впливу на фінансовий стан підприємств та корупційних дій, встановлюється, що **загальна сума податку з підакцизних товарів, вироблених на митній території України, за місячний податковий період зменшується на суму внесеної плати за марки акцизного податку, що призначені для маркування вироблених в Україні алкогольних напоїв та тютюнових виробів, у відповідному податковому періоді.**

7. Місцеві податки

Проект ліберального Податкового кодексу передбачає протягом 2019 року запровадження в межах двох-трьох адміністративно-територіальних одиниць Пілотного проекту щодо Порядку оподаткування майна (земель та нерухомості) від їх ринкової вартості, розробку Порядку оподаткування майна (земель та нерухомості) від ринкової вартості до 01 липня 2020 року та його запровадження з 01 січня 2021 року.

7.1. Податок на нерухомість.

7.1.1. З метою дотримання принципів рівності та справедливості всіх платників податку на нерухомість пропонується відмінити пільги у вигляді неоподаткованої площі, передбачені для об'єктів житлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних осіб. Однак, розмір самого податку в розрахунку на рік визначити для всіх власників нерухомості у **фінансово необтяжливому розмірі.**

Так, розміри ставок податку на нерухомість для об'єктів як житлової так і нежитлової нерухомості, що перебувають у власності як фізичних та і юридичних осіб, визначити:

- для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних осіб у **розмірі, що не перевищує 0,1 відсоток розміру місячного прожиткового мінімуму**, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, за 1 квадратний метр бази оподаткування (1,8 грн.);

- для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності юридичних осіб, у розмірі, що не перевищує **0,2 відсоток розміру місячного прожиткового мінімуму**, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, за 1 квадратний метр бази оподаткування (3,5 грн.).

(Діюче законодавство передбачає ставку податку до 1,5 % розміру мінімальної заробітної плати (до 55.85 грн. за 1 квадратний метр).

7.1.2. Проект пропонує скасувати скритий податок «на розкіш» - додаткову плату до податку на нерухомість за значні площі об'єктів житлово нерухомості.

(Діюче законодавство передбачає, що за наявності у власності платника податку об'єкта житлової нерухомості, загальна площа якого перевищує 300 квадратних метрів (для квартири) та/або 500 квадратних метрів (для будинку), сума податку збільшується на 25 тис. грн., за кожен такий об'єкт житлової нерухомості (його частку) на рік).

7.1.3. З метою спрощення порядку обчислення податку на нерухомість для платників податків фізичних осіб, у власності яких одночасно перебуває декілька об'єктів житлової нерухомості одного типу або різних видів, які розташовані у різних населених пунктах та для яких місцевими радами встановлені різні розміри пільг і ставки податку на нерухомість Асоціація платників податків України пропонує запровадити **новий порядок обчислення податку на нерухомість - виходячи з бази оподаткування кожного з об'єктів житлової нерухомості окремо (за наявності у власності платника податку більше одного об'єкта житлової нерухомості одного типу або різних видів діюче законодавство передбачає порядок обчислення виходячи із сумарної загальної площі таких об'єктів).**

7.1.4. Сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, надається право встановлювати пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, громадських об'єднань, благодійних організацій, релігійних організацій України, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості.

Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової нерухомості, для фізичних осіб визначатимуться виходячи з їх майнового стану та рівня доходів. Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості, встановлюватимуться в залежності від майна, яке є об'єктом оподаткування.

Разом з тим, з метою звільнення від оподаткування окремих представників соціально незахищених верств населення передбачається розширення для фізичних осіб переліку об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, звільнення від оподаткування податком на нерухомість яких передбачається

нормами Податкового кодексу, а не за окремими рішеннями органів місцевого самоврядування:

- об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, що належить ветеранам війни, ветеранам праці, пенсіонерам, але не більше одного об'єкта на одного платника податку;

- об'єкти житлової нерухомості, що належить учасникам АТО та членам їх сімей, членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО, але не більше одного такого об'єкта на учасника (сім'ю);

- об'єкти житлової нерухомості, що належить багатодітним сім'ям (трьох і більше дітей), але не більше одного такого об'єкта на сім'ю тощо.

Передбачається і розширення переліку та уточнення ознак об'єктів нежитлової нерухомості, які звільняються від оподаткування для юридичних осіб, зокрема, єдині майнові комплекси будівель та споруд виробничого призначення, об'єкти нежитлової нерухомості непридатні для використання у господарській діяльності тощо.

7.1.5. З метою інформаційного наповнення в повному обсязі Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, на підставі даних якого контролюючим органом визначається база оподаткування нерухомості фізичних осіб (за неофіційними даними *Реєстр наповнений лише на 30-40%*), в Прикінцевих положеннях проекту кодексу передбачено норму, згідно якої: **органи місцевого самоврядування формують та надають Головному територіальному управлінню юстиції Міністерства юстиції України інформацію про власників фізичних або юридичних осіб об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості на відповідній території - муніципальні реєстри майна до 01 липня 2020 року.**

7.1.6. Кабінет Міністрів України у шестимісячний термін з дня набрання чинності цим Кодексом розробляє та впроваджує **порядок зарахування до 01 липня 2020 року коштів від плати податку на нерухомість на спеціальний бюджетний рахунок для спрямування їх виключно на проведення поліпшень житлового фонду та інфраструктури відповідної території.**

7.2. Плата за землю

З метою наведення державного порядку в землекористуванні та оподаткуванні земельних ділянок, оптимізації платників плати за землю, розширення бази оподаткування, поліпшення адміністрування цієї плати та уникнення проявів корупції, збалансування надходжень до місцевих бюджетів пропонується наступне.

7.2.1. Встановити єдині ставки земельного податку по категоріях земель, тим самим забезпечивши однаковий, справедливий підхід в оподаткуванні земельних ділянок відповідних категорій, встановлених Земельним кодексом України, що значно спростить для платників податків

порядок визначення розміру податкового зобов'язання із цього податку, а також порядок його адміністрування податковими органами та усуне зловживання з боку розпорядників земель щодо маніпулювання при прийнятті рішень по встановленню плати за землю, зокрема, в частині встановлення ставок.

7.2.2. З метою розвитку фермерських (сімейних фермерських) господарств **встановити** для них протягом трьох років з моменту їх створення пільгу зі сплати земельного податку.

7.2.3. **Звільнити** від сплати земельного податку земельні ділянки під багаторічними насадженнями до вступу їх у пору плодоношення та земельні ділянки під перелогами.

7.2.4. **Призупинити** на період до 1 січня 2021 року індексацію нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.

7.2.5. **Встановити** окрему ставку податку для лісових земель, компенсуючи скасування рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

7.2.6. **Впорядкувати** плату за користування земельними ділянками державної та комунальної власності за договорами емфітевзису (для сільськогосподарських потреб) та суперфіцію (для забудови). На сьогодні такі договори укладаються відповідно до норм Земельного кодексу України та Цивільного кодексу України, однак відсутні окремі коди бюджетної класифікації та порядок зарахування таких коштів до відповідних бюджетів, а отже відсутній контроль за їх надходженням.

7.2.7. **Передбачити** норму, що у разі встановлення факту самозахоплення земельної ділянки суб'єкт господарювання за весь період її використання має сплатити земельний податок у 5-тикратному розмірі.

7.2.8. За земельні ділянки, що використовуються на природоохоронних територіях з режимом обмеженої господарської діяльності, податок справляється у 5-тикратному розмірі.

7.2.9. У зв'язку із незадовільним обліком земель в державі, низьким станом проведення їх інвентаризації **пропонується 5%** коштів від плати за землю зараховувати на спеціальний бюджетний рахунок та спрямовувати їх виключно на проведення інвентаризації земель. Кабінету Міністрів України **розробити** Порядок зарахування коштів від плати за землю на вказаний рахунок та Порядок їх використання.

8. Особливий режим оподаткування

Як альтернатива спрощеній системі оподаткування, пропонується запровадити особливий режим оподаткування для окремих суб'єктів господарювання:

- а) фізичних осіб-підприємців зі статусом мікробізнесу;
- б) фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб зі статусом малого бізнесу.

Статус мікробізнесу може надаватись фізичним особам-підприємцям, які поділяються на дві категорії.

Перша – фізичні особи-підприємці, які:

- здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках;

- займаються традиційними народними промислами;

- провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню;

- кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно **не перевищує 3 особи**;

- річний обсяг доходу не може перевищувати **2 млн. гривень**.

Суб'єкти мікробізнесу першої категорії сплачують податок за **фіксованою ставкою – 500 грн. в місяць**, з щорічним коригуванням на індекс інфляції, при цьому **70 %** від цієї суми відраховуються до Фонду на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Друга – фізичні особи-підприємці, які:

- здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках;

- займаються традиційними народними промислами;

- провадять господарську діяльність з надання послуг населенню, в тому числі побутових, та платникам особливого режиму оподаткування;

- здійснюють виробництво та/або продаж товарів;

- кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно **не перевищує 10 осіб**;

- річний обсяг доходу **не перевищує 5 млн. гривень**.

Ставка податку для суб'єктів мікробізнесу другої категорії – 1 % обсягу доходу, при цьому **0.5%** відраховується до Фонду на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Суб'єкти мікробізнесу першої категорії не використовують РРО.

Статус малого бізнесу може надаватись фізичним особам-підприємцям та юридичним особам – суб'єктам господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких річний обсяг доходу не перевищує **25 млн. гривень**.

Ставки податку для суб'єктів малого бізнесу:

– **3 %** обсягу доходу у разі реєстрації такого суб'єкта платником ПДВ, при цьому **2 %** відраховуються до Фонду на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

– **5 %** обсягу доходу у разі, коли такий суб'єкт не є платником ПДВ, при цьому **2 %** відраховуються до Фонду на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Таким чином, передбачається збільшення кількості суб'єктів підприємницької діяльності внаслідок розширення вартісних критеріїв

віднесення платника до тієї чи іншої категорії, а відповідно росту надходжень до бюджету. При цьому податкове навантаження на суб'єктів підприємництва не збільшується.

Пропонується впровадити механізм компенсації витрат на придбання реєстраторів розрахункових операцій у розмірі 75% від їх вартості платникам особливого режиму оподаткування.

Пропонується також запровадити мораторій на здійснення перевірок фізичних осіб зі статусом мікробізнесу та малого бізнесу на період до 2021 року, починаючи з якого запроваджується один податок на доходи фізичних осіб за ставкою 20 % замість діючих сьогодні двох (ПДФО та ЄСВ),

9. Сільськогосподарський податок

Система оподаткування в сільському господарстві, де існують особливі умови господарювання, повинна стимулювати розвиток сільськогосподарського виробництва.

Асоціація пропонує для виробників товарної сільськогосподарської продукції запровадити окремий сільськогосподарський податок.

Діюча система оподаткування для таких товаровиробників створює дискримінаційні умови між самими сільгосптоваровиробниками, адже існуюча зараз 4 група єдиного податку, на якій можуть перебувати такі підприємства, визначає об'єктом оподаткування лише сільськогосподарські угіддя, що ставить в нерівні умови підприємства, які займаються рослинництвом, в користуванні яких є значні площі сільгоспугідь, та тваринників і птахівників, які мають незначні площі таких угідь і сплачують мізерні суми єдиного податку при величезних оборотах.

Тому Асоціація пропонує:

9.1. Встановити окремі підходи в оподаткуванні сільськогосподарських підприємств в залежності від видів діяльності: рослинництво, тваринництво, птахівництво.

Так, для сільгосппідприємств, які займаються рослинництвом, встановити ставку сільськогосподарського податку у відсотках від грошової оцінки землі, а для тих, які займаються тваринництвом та птахівництвом та мають у користуванні незначні площі сільськогосподарських угідь а, відповідно, податкове навантаження при значних обсягах доходів є суттєво меншим, – у відсотках від скоригованого валового доходу.

9.2. З метою розвитку малих сільгосппідприємств, зокрема, фермерських господарств, яких в державі налічується 32,3 тисячі, з яких 22 тисячі мають у користуванні земельні ділянки площею менше 50 га, пропонуємо для господарств, площа сільськогосподарських угідь яких не перевищує 100 га, до ставок податку застосовувати коефіцієнт 0,5.

9.3. Для земельних ділянок під багаторічними насадженнями до вступу їх у пору плодоношення **встановити нульову ставку податку.**

9.4. **Призупинити на період до 1 січня 2021 року** індексацію нормативної грошової оцінки сільськогосподарських земель для платників сільськогосподарського податку.

10. Платежі за використання природних ресурсів

Оподаткування природних ресурсів в Україні повинно здійснюватися на основі збалансування інтересів суспільства, суб'єктів господарювання та споживачів, сприяти розвитку конкуренції та підприємництва, механізму регулювання ринкових відносин.

Асоціація платників податків України з метою спрощення та удосконалення механізму адміністрування, оптимізації кола платників, зменшення навантаження на суб'єктів господарювання, зокрема, і в частині витрат на декларування податкових зобов'язань з рентної плати, зниження адміністративного тиску на бізнес-середовище пропонує наступне.

До платежів за використання природних ресурсів пропонується включити:

- плату за користування надрами для видобування корисних копалин;
- плату за користування надрами в цілях, не пов'язаних із використанням корисних копалин;
- плату за використання водних ресурсів.

Адміністрування плати за використання **радіочастотним ресурсом** запропоновано передати (як збору за радіочастотний ресурс) Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, яка видає ліцензії та дозволи і веде облік користувачів радіочастотного ресурсу.

Адміністрування **екологічного податку** (у вигляді збору за забруднення), запропоновано передати Мінприроди, що є профільним міністерством. Це дасть можливість посилити контроль за забрудненням навколишнього природного середовища.

Плата за використання **лісових ресурсів** трансформована в плату за користування земельними ділянками лісгосподарського призначення у розділ «Плата за землю».

Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними трубопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України запропоновано вивести із системи оподаткування, передбачивши компенсацію надходжень до Державного бюджету плати за надання послуг за використання державного майна.

По платі за користування надрами для видобування корисних копалин запропоновано змінити ставки в частині видобутої нафти та природного газу під час реалізації угод про розподіл продукції.

Передбачено зміну об'єкта оподаткування стосовно видобутих вуглеводнів. Так, плата справлятиметься з обсягу товарної продукції, яка видобута та реалізована, що позитивно вплине на господарську діяльність суб'єктів господарювання.

Крім того, до об'єкта оподаткування цією платою запропоновано відносити обсяг корисної копалини, що видобуто особою з порушенням встановленого законом порядку надрокористування. Передбачено додатковий (збільшуючий) коефіцієнт «2» за видобування корисних копалин без отримання спеціального дозволу чи на підставі спеціального дозволу, термін дії якого сплинув чи який анульовано чи призупинено у встановленому законом порядку, чи з порушенням просторових меж, визначених у спеціальному дозволі та/або у гірничому відводі тощо.

По платі за використання водних ресурсів пропонується встановити ставки у відсотках до вартості використаної води, що дасть змогу уникнути змін, у зв'язку з інфляційними процесами, а також встановлення прогресивної ставки позитивно впливатиме на надходження до бюджету у випадку зростання використання водних ресурсів.

Пропонується усунути подвійне оподаткування підземної води, за яку згідно з діючими нормами Податкового кодексу суб'єкти господарювання сплачують як плату за спеціальне використання води, так і плату за спеціальне використання надр при видобутку корисних копалин.

11. Вільні індустріальні зони

Одним із шляхів відновлення життєдіяльності депресивних територій, кількість яких значно зросла в результаті військових дій на Сході України, може бути створення вільних індустріальних зон.

Розділом XII проекту ліберального Податкового кодексу України передбачено порядок створення і ліквідації вільних індустріальних зон, здійснення управління вільними індустріальними зонами, створення і діяльності органів управління та органів обслуговування (нагляду) в межах цих зон, встановлення додаткових умов, податкових пільг для підприємств вільної індустріальної зони та інші питання, пов'язані з діяльністю зони.

Вільна індустріальна зона є різновидом вільної зони, передбаченої Митним кодексом України, в якій діють додаткові умови і податкові пільги.

Вона створюється на певний термін для здійснення економічної діяльності. В її межах особи підпорядковуються спеціальним економічному і правовому режимам.

Правила створення, облаштування та функціонування вільної індустріальної зони визначаються постановою Кабінету Міністрів України.

Вільна індустріальна зона може створюватися:

- а) за ініціативою Кабінету Міністрів України;
- б) на вимогу фізичної або юридичної особи - організатора.

У разі ініціативи Кабінету Міністрів України вільна індустріальна зона створюється на землях, що перебувають у державній власності, або (і) за погодженням з органом місцевого самоврядування на землях, що знаходяться в його власності.

Питання, пов'язані з оподаткуванням у вільній індустріальній зоні, регулюються Податковим кодексом України.

У вільних індустріальних зонах оподаткування податком на виведений капітал здійснюється відповідно до вимог Податкового кодексу України.

Ввезення іноземних товарів на територію вільної індустріальної зони не обкладається податком на додану вартість.

Операції, проведені на території вільної індустріальної зони, не обкладаються податком на додану вартість.

Майно у вільних індустріальних зонах звільняється від податку на майно.

У вільній індустріальній зоні найняті особи сплачують податок на доходи фізичних осіб шляхом подання декларації про доходи.

Правила митного декларування і митного контролю товарів при ввезенні товарів у вільну індустріальну зону і їх вивезенні із зазначеної зони визначаються митним законодавством України.

12. Одноразове добровільне декларування.

Пропонується запровадити з **1 січня 2019 року** режим звільнення фізичних осіб — резидентів від юридичної режим звільнення фізичних осіб - резидентів від юридичної відповідальності за порушення податкового, валютного законодавства, законодавства про єдиний внесок, збори на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій тощо за будь-який період до дня набрання чинності Податкового Кодексу України, що реалізується фізичними особами шляхом **одноразового добровільного декларування ними протягом 6 місяців з дня набрання чинності Кодексу** належних їм доходів, іншого майна, майнових прав.

Визнати задекларовані фізичною особою доходи, інше майно, майнові права такими, що одержані (оформлені) без порушення норм відповідного чинного законодавства.

Суб'єктами подання одноразової добровільної декларації визнати фізичних осіб - резидентів, які є фактичними власниками, одержувачами доходів, іншого майна, майнових прав, щодо яких подається одноразова добровільна декларація.

Держава забезпечує гарантії для суб'єктів подання одноразової добровільної декларації:

не може бути порушено провадження у справі про адміністративне правопорушення за порушення податкового, валютного законодавства, законодавства про єдиний внесок, збори на обов'язкове державне пенсійне

страхування з окремих видів господарських операцій у зв'язку із задекларованими об'єктами;

не може бути притягнуто до кримінальної та юридичної відповідальності стосовно об'єктів, щодо яких подано одноразову добровільну декларацію, - з моменту подання такої декларації до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну фінансову політику.

Суб'єкту подання одноразової добровільної декларації передбачаються гарантії звільнення від обов'язку щодо надання інформації про джерела походження задекларованих доходів, іншого майна, майнових прав; нерозголошення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну фінансову політику, його посадовими особами відомостей про суб'єкта подання одноразової добровільної декларації та іншої інформації, що міститься в одноразовій добровільній декларації, без письмової згоди такого суб'єкта, а також відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, державну, комерційну чи банківську таємницю, які стали відомі відповідному органу, посадовій особі у зв'язку із поданням суб'єктом одноразової добровільної декларації.

13. Мораторій на внесення змін до Податкового кодексу

В суспільстві існує велике занепокоєння частими змінами податкового законодавства, тож конче необхідно встановити ставки податків та не змінювати їх тривалий час. Бізнесу потрібно мати прогнозовану податкову систему, яка б давала можливість складати прогнозовані бізнес-плани на середньострокові і довгострокові періоди. Коли кожного року вносяться зміни до податкового і митного законодавства, то жоден бізнес не може написати реальний бізнес-план, навіть на один рік. Це найгірше як для наших підприємств, так і особливо для іноземних інвесторів. **Для стимулювання бізнесу, а також для залучення іноземних інвестицій пропонується встановити мораторій на внесення змін до Податкового кодексу протягом трьох років з моменту набрання ним чинності.**